

P7_TA(2013)0383

Pritisak koji Rusija vrši na zemlje Istočnog partnerstva (u kontekstu predstojećeg sastanka na vrhu istočnog partnerstva u Vilniusu)

Rezolucija Europskog parlamenta od 12. rujna 2013. o pritisku koji Rusija vrši na zemlje Istočnog partnerstva (u kontekstu predstojećeg sastanka na vrhu Istočnog partnerstva u Vilniusu) (2013/2826(RSP))

Europski parlament,

- uzimajući u obzir sastanak na vrhu Istočnog partnerstva koji će se u studenom 2013. održati u Vilniusu,
- uzimajući u obzir izgleda Ukrajine, Gruzije i Moldove za, ovisno o slučaju, potpisivanje ili započinjanje sporazuma o pridruživanju s Europskom unijom; uzimajući posebno u obzir da je upitan novi, poboljšani tip pridruživanja koji pruža širi i dublji odnos s europskim partnerima pa samim tim znatno nadilazi isključivo ekonomske koristi u smislu jačih političkih i društvenih odnosa,
- podsjećajući na to da Memorandum iz Budimpešte iz 1994. godine o nuklearnom razoružanju Ukrajine toj zemlji daje jamstva protiv upotrebe sile ili prijetnje silom i daje joj potporu u slučaju da bude izložena ekonomskom iznuđivanju,
- uzimajući u obzir članak 110. stavke 2. i 4. Poslovnika,
 - A. budući da je kontinuirano sudjelovanje u okviru Istočnog partnerstva zemljama partnerima ponudilo opsežni program za provođenje reformi koje koriste njihovim građanima, a sporazumi o pridruživanju i detaljni i sveobuhvatni sporazumi o slobodnoj trgovini između EU-a i zemalja Istočnog partnerstva iskazuju privrženost onih koji žele i mogu jačati te uspješno provoditi suradnju među stranama u raznim područjima;
 - B. budući da je pritisak Rusije s kojim su se nedavno suočile zemlje Istočnog partnerstva koje napreduju prema sporazumima o pridruživanju, uključujući ciljane sankcije protiv izvoza Ukrajine, zabrana izvoza za moldovsku vinsku industriju, dodatne prepreke koje sprečavaju napredak prema rješenju sukoba u Pridnjestrovlju te prijetnje sigurnosti u odnosu na Armeniju, kojima je cilj natjerati zemlje Istočnog partnerstva da ne potpišu ili započnu sporazume o pridruživanju ili detaljne i sveobuhvatne sporazume o slobodnoj trgovini već pristupe Carinskoj uniji koju predvodi Rusija, kojoj je cilj pretvoriti tu uniju u euroazijsku uniju, doveo te zemlje u težak položaj koji je rezultat geopolitičkih ograničenja kojima one ne bi trebale biti podložne;
 - C. budući da tip pritiska na zemlje Istočnog partnerstva, od aktualnih ekonomskih i političkih aspekata do najave budućih ekonomskih ograničenja, znači da Rusija i dalje namjerava smatrati regiju Istočnog partnerstva područjem isključivo svog utjecaja te da se suprotstavlja izgledima koje te zemlje, u obliku sporazuma o pridruživanju, imaju za jaču povezanost s EU-om, što je pristup koji se protivi načelima nacionalne suverenosti, obostranog povjerenja i dobrosusjedskih odnosa;
 - D. budući da zemlje Istočnog partnerstva imaju suvereno pravo i slobodu graditi odnose kao

ravnopravni partneri sa partnerima po vlastitom izboru, u skladu sa Sporazumima iz Helsinkija;

- E. budući da sada više no ikad pozornost treba usmjeriti na uznemirujuće pritiske u Istočnom susjedstvu EU-a i na projekt Istočnog partnerstva kao takav, koji Rusija osporava i dovodi u pitanje;
- F. budući da sporazum o pridruživanju s EU-om podrazumijeva političke i zakonske reforme koje pomažu jačanje vladavine prava, smanjenje korupcije i osiguravanje većeg poštovanja ljudskih prava; budući da pridruživanje Carinskoj uniji, naprotiv, ne podrazumijeva bilo kakva mjerila utemeljena na vrijednostima ili uvjetovanosti i stoga se ne može smatrati poticajem za unutarnje reforme;
- G. budući da se zamrznuti sukobi opetovano koriste za oslabljivanje ili ugrožavanje punog suvereniteta zemalja Istočnog partnerstva u skladu s geopolitičkim i gospodarskim interesima Rusije;
 - 1. podsjeća da načela ravnopravnosti i poštovanja prava koja proizlaze iz suverenosti, neuplitanja u unutarnje poslove, dobre suradnje među državama i ispunjavanja, u dobroj vjeri, obveza iz međunarodnog prava, kako je dogovoreno u okviru Sporazuma iz Helsinkija, predstavljaju temelj za međunarodne odnose neovisnih država i da se ta načela u tom smislu ne bi smjela kršiti;
 - 2. izražava žaljenje zbog činjenice da, kako se približava sastanak na vrhu Istočnog partnerstva u Vilniusu, rastu razne vrste pritisaka na zemlje Istočnog partnerstva koje su došle u završnu fazu pregovora o potpisivanju ili pokretanju svojih sporazuma o pridruživanju; te pritiske smatra nedopustivima; nadalje vjeruje da je postupna integracija partnerskih zemalja s EU-om u skladu s njihovim traženjem dobrih susjedskih odnosa s Rusijom te poziva Rusiju da se suzdrži od svih djelovanja koja su u očiglednoj suprotnosti s gore spomenutim načelima iz Helsinkija; poziva Rusku Federaciju da se suzdrži od provođenja dodatnog pritiska na istočne partnere i da u potpunosti poštuje njihovo suvereno pravo da donose svoje vlastite političke odluke;
 - 3. snažno naglašava činjenicu da slobodni izbori zemalja Istočnog partnerstva, koji nemaju nikakvog negativnog utjecaja na bilo kakvu trgovinu s Rusijom, ne bi smjeli dovesti do toga da te zemlje snose posljedice kao što su trgovinske mjere, vizna ograničenja, ograničenja slobode kretanja radnika i uplitanje u zamrznute sukobe; štoviše, čvrsto odbacuje tu igru bez pobjednika kao paradigmu za odnose EU-a i Rusije sa zemljama Istočnog partnerstva;
 - 4. uvjeren je da su daljnje političke i gospodarske reforme utemeljene na vrijednostima EU-a u tim zemljama naposljetku u vlastitom interesu Rusije jer bi proširile zonu stabilnosti, blagostanja i suradnje uzduž njezinih granica; podsjeća na važeći poziv EU-a Rusiji da doprinese tom procesu konstruktivnom suradnjom sa zemljama Istočnog partnerstva;
 - 5. poziva Komisiju i Europsku službu za vanjsko djelovanje (ESVD) da taj razvoj situacije smatraju nečime što nadilazi isključivo trgovinsku dimenziju koja je samo pokrivač za eklatantan politički pritisak, te da poduzmu mjere za obranu partnera Unije odašiljanjem snažne poruke potpore zemljama Istočnog partnerstva u njihovim europskim aspiracijama i izboru;

6. ponovno potvrđuje svoju snažnu podršku parafiranju ili potpisivanju sporazuma o pridruživanju na sastanku na vrhu u Vilniusu s ovim zemljama Istočnog partnerstva koje su to spremne i voljne učiniti, pod uvjetom da su zadovoljeni relevantni uvjeti; vjeruje da će to dati novi poticaj postupnoj integraciji i značajnom produbljivanju odnosa, što je i odgovor europskim aspiracijama tih zemalja; u tom kontekstu poziva zemlje Istočnog partnerstva da ususret sastanku na vrhu nastave i ojačaju svoje napore u zaključivanju aktualnih događanja te da ne pokleknju pod pritiscima kojima su izložene;
7. naglašava potrebu za time da EU ispuni svoju odgovornost da se u duhu solidarnosti angažira u obrani onih zemalja Istočnog partnerstva koje su izložene otvorenim, prijetećim i sve većim prijetnjama Rusije kako bi ih se odvratilo od pridruživanja s Europskom unijom te od Komisije i Vijeća traži da predlože konkretne i učinkovite mjere za pružanje potpore partnerskim zemljama;
8. podsjeća da je cilj sporazuma o pridruživanju i detaljnih i sveobuhvatnih sporazuma o slobodnoj trgovini jačanje konkurentnosti, gospodarskih rezultata i uspješnosti partnerskih zemalja i EU-a, istovremeno poštujući gospodarsku suradnju zemalja Istočnog partnerstva i Rusije na način koji će biti od koristi za sve strane; ističe da sporazumi o pridruživanju i detaljni i sveobuhvatni sporazumi o slobodnoj trgovini kao takvi ne ugrožavaju dugotrajne trgovinske odnose koje zemlje Istočnog partnerstva i dalje imaju u regiji; naprotiv, vjeruje da te sporazume ne bi trebalo smatrati nespojivima s tim trgovinskim odnosima i da bi, ne dovodeći u pitanje obveze sporazuma o pridruživanju i detaljnih i sveobuhvatnih sporazuma o slobodnoj trgovini, sve trgovinske sporove trebalo rješavati u skladu s pravilima i obvezama koje je utvrdila Svjetska trgovinska organizacija; nadalje potvrđuje da je EU spreman pomoći istočnim partnerima u njihovim integracijskim nastojanjima podržavanjem, nakon potpisivanja, privremene primjene relevantnih dijelova sporazuma o pridruživanju ili detaljnih i sveobuhvatnih sporazuma o slobodnoj trgovini, deblokiranjem zamrznutih zajmova i programa pomoći nakon potpisivanja ili pokretanja sporazuma o pridruživanju ili detaljnih i sveobuhvatnih sporazuma o slobodnoj trgovini, budu li ispunjeni traženi uvjeti, te nastavkom olakšavanja mjera za izdavanje viza i mogućim putovanjem bez vize;
9. ukazuje na to da europske integracije imaju potporu većine građana u zemljama koje očekuju parafiranje ili potpisivanje sporazuma o pridruživanju; potiče Komisiju i Europsku službu za vanjsko djelovanje da usprkos tome pojačaju napore za promicanje vidljivosti Istočnog partnerstva i njegovih koristi među širom javnosti partnerskih zemalja kao načinom konsolidiranja političkog konsenzusa u vezi s njihovim europskim izborima; traži da se u kratkom razdoblju u relevantnim partnerskim zemljama oblikuje i pokrene široka kampanja za informiranje i podizanje svijesti o naravi, koristima i zahtjevima sporazuma o pridruživanju;
10. nalaže svojem predsjedniku da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću, Komisiji, potpredsjednici Komisije / Visokoj predstavnici Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku, državama članicama, vladama i parlamentima zemalja Istočnog partnerstva i Ruskoj Federaciji, Parlamentarnoj skupštini Vijeća Europe i Organizaciji za europsku sigurnost i suradnju.